

Pochybení vyskytující se při podání léčiv sestrou hospitalizovaným pacientům: observačně-intervenční studie

Kateřina Malá-Ládová¹, Josef Malý¹, Ondřej Tesař¹, Martin Doseděl¹, Iva Brabcová², Hana Hajduchová², Martin Červený², Radka Prokešová³, Ivana Chloubová², Jiří Vlček¹, Valerie Tóthová²

¹Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

²Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

³Ústav humanitních studií v pomáhajících profesích, Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Úvod: Podání léčiv hospitalizovanému pacientovi představuje kritické místo při poskytování zdravotních služeb a je spojené s výskytem různých kategorií pochybení s reálným dopadem na zdraví pacienta a náklady zdravotní péči.

Cíl: Cílem práce bylo analyzovat vliv intervencí a jejich udržitelnost na prevalenci pochybení spojených s podáním léčiv sestrou hospitalizovaným pacientům.

Metodika: Data pochází z observačně intervenční studie probíhající v letech 2020 až 2023 a analyzující podání léčiv sestrou v jedné z českých nemocnic. Sběr dat proběhl formou přímého pasivního pozorování týmem tvořeným sestrou a farmaceutem na interním a chirurgickém oddělení a oddělení následné péče, a to vždy tři po sobě jdoucí dny v době ranních, poledních a večerních podání léčiv. Zaznamenána byla všechna léčiva podaná v době pozorování, údaje o pacientovi, sestře podávající léčiva, vlastním podání léčiva a správném způsobu podání a zacházení s jednotlivými lékovými formami. Všechna data včetně údajů o sestřích byla anonymizovaná a standardním způsobem ochráněna. Po prvním sběru dat byly na základě získaných dat vytvořeny a implementovány komplexní intervence. Pochybení byla rozdělena na léková a procesní a pomocí statistických metod byl zhodnocen dopad a udržitelnost navržených intervencí.

Výsledky: Celkem bylo pozorováno podání 3 826 léčiv podávaných 55 sestrami 222 pacientům průměrně starším 75 let. Ve více než 80 % se jednalo o pevné perorální lékové formy. Nejvyšší prevalence pochybení byla zaznamenána u těchto kategorií: nesprávný časový odstup od potravy, chybějící identifikace pacienta, absence dezinfekce rukou sestry před podáním léčiva, neprovedené kontroly užití léčiva pacientem a nepoužití čistých pomůcek pro přípravu léčiva. Ve všech těchto případech se ukázaly navržené intervence jako účinné a bylo zaznamenáno statisticky významné zlepšení v průběhu studie.

Závěr: Pozitivní dopad intervencí na snížení výskytu lékových pochybení při podání léčiv sestrou ukazuje, že udržení a další posílení kultury bezpečí při poskytování zdravotní péče v nemocnici vyžaduje opakovanou edukaci zdravotnických pracovníků.

Klíčová slova: intervence, hospitalizace, kultura bezpečí, lékové pochybení, podání léčiv sestrou.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

The study was supported by the Ministry of Health of the Czech Republic (grant number: NU20-09-00257). All rights reserved.

Cit. zkr: *Klin Farmakol Farm.* 2024;38(1):9-14

<https://doi.org/10.36290/far.2024.002>

Článek přijat redakcí: 31. 12. 2023

Článek přijat k tisku: 15. 1. 2024

doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

maljyf@faf.cuni.cz